

INFOSHEET 3: VISUEEL BEPERKT

Slechtziend of blind

Veel cliënten in de Gehandicaptenzorg hebben meerdere aandoeningen of handicaps tegelijkertijd. Slechtziendheid kan er daar een van zijn. Kennis over hoe je omgaat met cliënten die slechtziend of blind zijn is daarom essentieel om goede zorg te kunnen verlenen, zelfstandigheid te vergroten en vallen te voorkomen.

Communicatie

- Communiceer altijd met woorden. Je non verbale communicatie (glimlach, knikken, hoofdschudden, etc) wordt niet opgepikt. Vergelijk het met een telefoongesprek.
- Woorden als 'zien' en 'kijken' kun je gewoon gebruiken. Blinden en slechtzienden doen dit zelf ook.
- Probeer extra geduldig te zijn. Met name slechtziende kinderen hebben vaak veel tijd nodig.
- Als je iets wilt laten 'zien', leg het in de handen van je slechtziende cliënt.
- Het horen en voelen is vaak goed ontwikkeld bij slechtzienden. Maak hier gebruik van. Tik bijvoorbeeld even op de plek waar je een beker drinken neerzet.
- Woorden als "hier", "daar" en "verder" betekenen voor een slechtziende vaak weinig. Ga uit van de cliënt. Bijvoorbeeld 'de handboek ligt voor je'.

Inrichting

- Zorg voor een veilige en opgeruimde omgeving (openstaande deuren? losse kledjes?).
- Leg na gebruik alles op dezelfde plaats terug
- Merk gebruikspullen (met braille, merkpasta, felle stickers)
- Gebruik bewust bepaalde geluiden om veiligheid en oriëntatie te bieden. Denk aan een tikkende klok of zachte muziek die altijd uit een bepaalde hoek komt.
- Deel de kledingkast overzichtelijk in. Hang bijvoorbeeld kleding die bij elkaar gedragen wordt bij elkaar of breng onderscheid aan door kleding consequent anders te vouwen (korte sokken in elkaar rollen, lange sokken plat vouwen).
- Bij bepaalde aandoeningen zijn alleen delen van het gezichtsveld van de cliënt uitgevallen. Zet voorwerpen dan op plaatsen waar ze gezien kunnen worden en benader de cliënt zodat hij je kan zien.

Bij het ontmoeten:

- Zeg je naam als je de cliënt groet. Spreek af of je dat ook bij volgende ontmoetingen doet. Niet iedereen is goed herkenbaar aan zijn stem.
- Vertel wat je komt doen.
- Raak de cliënt niet onnodig aan.
- Als de omgeving onbekend is voor je cliënt vertel je steeds hoe het er uit ziet. Geef eventueel een rondleiding in de ruimte.
- Vertel als een verslaggever wat er om jou en je cliënt heen gebeurt.

Er zijn allerlei soorten hulpmiddelen:

- loopstokken
 - voelbare tekens op de magnetron
 - maatbekers met braille
 - dobbelstenen met voelbare puntjes
 - horloges die kunnen praten
 - bekers die gaan piepen als de beker vol zit
- en nog heel veel meer. Vraag je ergotherapeut om de mogelijkheden.

Licht

- Vraag advies aan deskundigen
- Zorg voor gelijkmatige verlichting, ook overdag
- Maak zoveel mogelijk gebruik van natuurlijk licht
- Voorkom verblinding en verwarrende schaduw
- Gebruik contrasterende kleuren

Meer weten?

Het omgaan met blinden en slechtzienden is een vak apart. Ga naar www.bartimeus.nl of bel de Bartiméus Infolijn 0900 - 77 888 99

